

Suvestinė redakcija nuo 2009-08-01 iki 2016-01-07

Isakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [98-3653](#), i. k. 1042230ISAK00A1-154

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PATIKRINIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2004 m. birželio 18 d. Nr. A1-154
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)) 3.217 straipsniu, Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 1422 (Žin., 2002, Nr. [90-3856](#)), 22 ir 34 punktais ir vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1506 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [113-3631](#)) 3.7.1. punktą,

t v i r t i n u Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašą (pridedama).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. A1-154

(Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. A1-467 redakcija)

ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PATIKRINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašas (toliau vadinama – šis Aprašas) reglamentuoja įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pradinį įvertinimą, įvaikintojų mokymų organizavimą, išvados dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką parengimą ir jos apskundimą.

2. Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija (Žin., 1992, Nr. [33-1014](#)), 1993 metų Hagos konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje (Žin., 1997, Nr. [101-2550](#)) (toliau vadinama – Hagos konvencija) ir kitomis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [36-1340](#)), kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 457 (Žin., 2002, Nr. [90-3856](#); 2009, Nr. [62-2486](#)) (toliau vadinama – Įvaikinimo apskaitos tvarkos aprašas), Medicininių kontraindikacijų, kurioms esant asmenys negali būti įvaikintojai, sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 404/96 (Žin., 2001, Nr. [66-2427](#)) (toliau vadinama – Kontraindikacijų sąrašas), šiuo Aprašu ir kitais teisės aktais.

3. Pagrindinės šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Įvaikintojai – Lietuvos Respublikos piliečiai (toliau vadinami – piliečiai) ir užsieniečiai, taip pat ir sutuoktiniai, kurių vienas yra Lietuvos Respublikos pilietis, o kitas – užsienietis, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje, ar asmenys be pilietybės, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje (toliau vadinami – užsieniečiai), pateikę prašymą dėl įvaikinimo deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės Vaiko teisių apsaugos tarnybai (skyriui) (toliau vadinama – Vaiko teisių apsaugos tarnyba).

Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas – ne ilgiau kaip 7 mėnesius nuo dokumentų Vaiko teisių apsaugos tarnybai pateikimo dienos trunkantis atestuotų socialinių darbuotojų atliekamas įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pradinis įvertinimas, jų mokymo organizavimas bei išvados dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką parengimas.

Atestuoti socialiniai darbuotojai – asmenys, įgiję teisę vykdyti asmenų, siekiančių globoti (rūpintis) ar įvaikinti vaiką, patikrinimą.

Istaiga – juridinis asmuo, dalyvavęs projektų dėl globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems teikimo paslaugų atrankos konkurse ir gavęs valstybės finansavimą, kuriame dirba atestuoti socialiniai darbuotojai.

II. ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PRADINIS ĮVERTINIMAS

4. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi Įvaikinimo apskaitos tvarkos aprašo 14 ir 22 punktuose (išskyrus 22.2 ir 22.9 punktus) nurodytus įvaikintojų dokumentus, ne ilgiau kaip per 1

mėnesį:

4.1. patikrina, ar įvaikintojai nėra teismo pripažinti neveiksniais arba ribotai veiksniais, ar jiems nebuvo ar nėra apribota tėvų valdžia, ar jie nebuvo vaiko globėjais (rūpintojais), ir globa (rūpyba) nebuvo panaikinta dėl jų kaltės, ar jie neserga Kontraindikacijų sąraše nurodytomis ligomis, kurioms esant jie negalėtų įvaikinti vaiko;

4.2. kreipiasi į Informatikos ir ryšių departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos su prašymu išduoti pažymą apie įvaikintojų ir faktiškai kartu su jais gyvenančių asmenų teistumą, taip pat į teritorinę policijos įstaigą pagal įvaikintojų gyvenamąją vietą dėl informacijos apie jų padarytus administracinius teisės pažeidimus.

5. Jei Vaiko teisių apsaugos tarnyba nustato, kad yra šio Aprašo 4.1 punkte numatytos aplinkybės, per 3 darbo dienas raštu informuoja įvaikintojus, kad jų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas negali būti tęsiamas.

6. Jei Vaiko teisių apsaugos tarnyba nustato, kad nėra šio Aprašo 4.1 punkte numatytų aplinkybių, per 3 darbo dienas raštu kreipiasi į įstaigą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo bei persiunčia šio Aprašo 4 punkte nurodytus įvaikintojų dokumentus ir pažymą dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų.

7. Įstaigos atestuoti socialiniai darbuotojai, gavę prašymą iš Vaiko teisių apsaugos tarnybos ir susipažinę su pateiktais dokumentais, informuoja įvaikintojus apie įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo eigą.

8. Kilus neaiškumams, atestuoti socialiniai darbuotojai gali paprašyti įvaikintojų pateikti papildomus dokumentus arba patys surinkti reikiamą informaciją.

III. ĮVAIKINTOJŲ MOKYMŲ ORGANIZAVIMAS

9. Atestuoti socialiniai darbuotojai, gavę iš Vaiko teisių apsaugos tarnybos persiūstus įvaikintojų dokumentus, organizuoja įvaikintojų mokymus.

10. Įvaikintojams, norintiems įvaikinti sutuoktinio (-ės) vaiką, jau įvaikinusiems vaiką (-us) bei globėjams (rūpintojams), dalyvavusiems mokymuose, mokymai neprivalomi.

11. Atestuoti socialiniai darbuotojai organizuoja individualius susitikimus su šio Aprašo 10 punkte nurodytais įvaikintojais ir parengia išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką.

12. Įvaikintojų mokymai prasideda ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo įvaikintojų dokumentų gavimo įstaigoje dienos ir trunka ne ilgiau kaip 3 mėnesius.

13. Mokymai organizuojami pagal bendrą globėjų ir įtėvių rengimo programą.

14. Atestuoti socialiniai darbuotojai įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo metu organizuoja bendroje globėjų ir įtėvių rengimo programoje nurodytus grupinius ir individualius susitikimus su įvaikintojais.

15. Įvaikintojams, dalyvavusiems mokymuose, išduodamas pažymėjimas apie jų dalyvavimą mokymuose ir išklaustas temas (1 priedas).

IV. IŠVADOS DĖL ĮVAIKINTOJŲ PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PARENGIMAS IR JOS APSKUNDIMAS

16. Pasibaigus mokymams atestuoti socialiniai darbuotojai parengia išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką.

17. Išvadoje dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką turi būti nurodyta:

17.1. įvaikintojų vardai, pavardės, pilnos gimimo datos, pilietybės, tautybės, gyvenamosios vietos, telefonų numeriai;

17.2. informacija apie įvaikintojų išsilavinimą, darbovietę, užimamas pareigas, teistumą, administracinės teisės pažeidimus ir jų įvertinimas;

17.3. įvaikintojų nepilnamečių vaikų ir kartu gyvenančių asmenų tapatybės duomenys, jų

ryšiai su įvaikintojais, informacija apie teistumą;

17.4. įvaikintojų gebėjimas užtikrinti įvaikinamam vaikui saugią aplinką bei fizinių poreikių tenkinimą (namų aplinka, finansinė šeimos padėtis, šeimos sveikata);

17.5. įvaikintojų gebėjimas užtikrinti įvaikinamo vaiko raidos poreikių tenkinimą bei raidos sunkumų kompensavimą (šeimos gyvenimo būdas, jų įpročiai, išgyventos netektys, vaiko ugdymas);

17.6. įvaikintojų gebėjimas užtikrinti įvaikinamo vaiko ryšius su biologine šeima (įvaikintojų santykiai su savo tėvais bei giminaičiais, požiūris į vaiko biologinę šeimą, jo istoriją, ryšių tęstinumą);

17.7. įvaikintojų gebėjimas padėti įvaikinamam vaikui užmegzti saugius ir patvarius ryšius (įvaikintojų tarpusavio santykiai, vaiko ryšių su šeima ir aplinka stiprinimas);

17.8. įvaikintojų gebėjimas bendradarbiauti, sprendžiant įvaikinamo vaiko ir šeimos problemas;

17.9. įvaikinimo motyvai, jų įvertinimas bei informacija apie pageidaujamus įvaikinti vaikus (skaičius, lytis, amžius, sveikata).

18. Išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pasirašo patikrinimą atlikę atestuoti socialiniai darbuotojai ir įvaikintojai.

19. Atestuoti socialiniai darbuotojai išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką bei šio Aprašo 4 punkte nurodytus įvaikintojų dokumentus ir pažymą dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o išvados kopiją – įvaikintojams.

20. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi teigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką, per 3 darbo dienas pateikia išvados bei įvaikintojų Vaiko teisių apsaugos tarnybai pateiktų dokumentų ir pažymų dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų kopijas Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama –Tarnyba) kartu su prašymu įrašyti įvaikintojus į atitinkamą sąrašą.

21. Pasibaigus mokymams atestuoti socialiniai darbuotojai gali nuspręsti, kad įvaikintojai yra netinkamai pasirengę įvaikinti vaiką ir priimti neigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką. Atestuoti socialiniai darbuotojai neigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką bei šio Aprašo 4 punkte nurodytus įvaikintojų dokumentus ir pažymą dėl įvaikintojų teistumo ir administracinių teisės pažeidimų pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o neigiamos išvados kopiją – įvaikintojams.

22. Įvaikintojai, nesutinkantys su atestuotų socialinių darbuotojų išvada dėl jų pasirengimo įvaikinti vaiką, gali ją apskusti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (Žin., 2002, Nr. [36-1340](#)) nustatyta tvarka.

23. Išnykus priežastims, dėl kurių buvo pateikta neigiama išvada dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką, įvaikintojai gali pakartotinai kreiptis į Vaiko teisių apsaugos tarnybą Įvaikinimo apskaitos tvarkos aprašo nustatyta tvarka dėl pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo.

V. PAKARTOTINIS ASMENŲ, NORINČIŲ ĮVAIKINTI VAIKĄ, PASIRENGIMO ĮVAIKINTI VAIKĄ PATIKRINIMAS

24. Vykdamas ikiteisminę įvaikinimo procedūrą, kilus abejonėms, ar įvaikintojai yra tinkamai pasirengę įvaikinti vaiką, Tarnyba su motyvuotu prašymu gali kreiptis į įvaikintojų deklaruotos gyvenamosios vietos Vaiko teisių apsaugos tarnybą dėl pakartotinio įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo.

25. Pakartotinis įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas trunka ne ilgiau nei 3 mėnesius nuo Tarnybos kreipimosi į Vaiko teisių apsaugos tarnybą dėl pakartotinio įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo dienos.

26. Tuo metu, kai vykdomas pakartotinis įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimas,

įvaikintojams galimi įvaikinti vaikai nesiūlomi.

27. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi šio Aprašo 24 punkte nurodytą prašymą, jį persiunčia atestuotiems socialiniams darbuotojams, atlikusiems įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimą.

28. Atestuoti socialiniai darbuotojai, gavę Vaiko teisių apsaugos tarnybos persiūtą Tarnybos šio Aprašo 24 punkte nurodytą prašymą, organizuoja individualius susitikimus su įvaikintojais, kurių metu analizuojamos Tarnybos prašyme nurodytos aplinkybės.

29. Atestuoti socialiniai darbuotojai, atlikę pakartotinį įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimą, parengia išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką.

30. Išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pasirašo ją rengę atestuoti socialiniai darbuotojai ir įvaikintojai.

31. Atestuoti socialiniai darbuotojai išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o išvados kopiją – įvaikintojams.

32. Atlikdami pakartotinį įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimą, atestuoti socialiniai darbuotojai gali nuspręsti, kad įvaikintojai yra netinkamai pasirengę įvaikinti vaiką. Atestuoti socialiniai darbuotojai neigiamą išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką pateikia Vaiko teisių apsaugos tarnybai, o išvados kopiją – įvaikintojams.

33. Vaiko teisių apsaugos tarnyba, gavusi atestuotų socialinių darbuotojų išvadą dėl įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką, per 3 darbo dienas informuoja Tarnybą dėl įvaikintojų išbraukimo iš atitinkamų sąrašų ar siūlymo įvaikinti vaiką.

34. Įvaikintojai, nesutinkantys su atestuotų socialinių darbuotojų išvada dėl jų pasirengimo įvaikinti vaiką, gali ją apskųsti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-467](#), 2009-07-24, *Žin.*, 2009, Nr. 91-3943 (2009-07-31), i. k. 1092230ISAK00A1-467

Ivaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką
patikrinimo tvarkos aprašo
1 priedas

(Pažymėjimo formos pavyzdys)

.....
(įstaigos, organizuojančios globėjų (rūpintojų) ir tėvių rengimo pagal bendrą globėjų ir tėvių
rengimo programą, pavadinimas)

PAŽYMĖJIMAS

.....
(įvaikintojo vardas ir pavardė)

dalyvavo mokymuose pagal bendrą globėjų ir tėvių rengimo programą bei išklause šias temas:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Atestuotas socialinis darbuotojas, vykdęs mokymą pagal bendrą globėjų ir tėvių rengimo
programą,

.....
(parašas)

.....
(vardas ir pavardė)

A. V.

Atestuotas socialinis darbuotojas, vykdęs mokymą pagal bendrą globėjų ir tėvių rengimo
programą,

.....
(parašas)

.....
(vardas ir pavardė)

A. V.

Išdavimo data

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-467](#), 2009-07-24, Žin., 2009, Nr. 91-3943 (2009-07-31), i. k. 1092230ISAK00A1-467

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. A1-154 "Dėl
Ivaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo